

Riigikontrolli seaduse, erakonnaseaduse ja teiste seaduste muutmise seadus (erakondade rahastamise kontrollorgan)

§ 1. Riigikontrolli seaduse muutmine

Riigikontrolli seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 3 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Riigikontrolli tegevuse peamine eesmärk on majanduskontrolli kaudu anda Riigikogule ja avalikkusele kindlustunne, et avaliku sektori vahendeid kasutatakse seaduslikult ning tulemuslikult.

(2) Peale lõikes 1 sätestatu on Riigikontrolli tegevuse eesmärk erakondade, valimisliitude ja üksikkandidaatide rahastamise nõuete täitmise kontrolli kaudu tagada demokraatia põhimõttest tuleneva poliitilise tegevuse rahastamise läbipaistvus.“;

2) seadust täiendatakse paragrahviga 6¹ järgmises sõnastuses:

„§ 6¹. Erakonna, valimisliidu ja üksikkandidaadi tegevuse rahastamise kontroll

(1) Riigikontroll kontrollib käesoleva seaduse 6¹. peatükis sätestatud korras, kas erakond, valimisliit ja üksikkandidaat järgivad erakonnaseaduses sätestatud rahastamise nõudeid.

(2) Riigikontroll nõustab erakondi erakondade rahastamise nõuete küsimustes ning esitab erakonna taotluse alusel erakonnale ettepanekuid majanduslike raskuste ületamiseks, erakonna likviidsuse taastamiseks, maksejõulisuse parandamiseks ja jätkusuutliku majandamise tagamiseks.“;

3) seadust täiendatakse peatükiga 6¹. peatükiga järgmises sõnastuses:

„6¹. peatükk

Erakonna, valimisliidu ja üksikkandidaadi tegevuse rahastamise kontrollimise alused ja kord

§ 52². Kontrollitegevuse alused

(1) Erakonna, valimisliidu ja üksikkandidaadi tegevuse rahastamise kontrollimisel lähtub Riigikontroll käesoleva seaduse §-dest 38, 39 ja 47 ning käesoleva peatüki sätetest.

(2) Riigikontroll võib erakonna, valimisliidu ja üksikkandidaadi tegevuse rahastamise nõudeid, rahastamise alast aruandlust ja avalikustamist ette nägevatest erakonnaseaduse sätetest kinnipidamise kontrollimiseks erakonna, erakonna nimekirjas kandideerinud isiku, valimisliidu, valimisliidu nimekirjas kandideerinud isiku või üksikkandidaadi suhtes kohaldada järgmiseid meetmeid:

1) dokumentide nõudmine;

2) seletuse võtmine.

(3) Dokumente nõutakse kirjalikus taotluses, milles tuuakse ära nõude eesmärk ja õiguslik alus ning viidatakse ettekirjutuse tegemise võimalusele dokumendi tähtjaks esitamata jätmise korral. Dokumendi esitamise tähtjaks ei määrata lühemat aega kui kümme päeva.

(4) Riigikontrolli nõudmisel on erakond, valimisliitu juhtima õigustatud isik, erakonna või valimisliidu nimekirjas kandideerinud isik või üksikkandidaat kohustatud andma Riigikontrolli määratud mõistliku tähtja jooksul kirjalikke ja suulisi seletusi Riigikontrolli esitatud küsimustes. Riigikontroll võib nõuda, et seletusi antakse Riigikontrolli asukohas.

§ 52³. Riigikontrolli ettekirjutus

(1) Riigikontroll võib erakonna, valimisliidu ja üksikkandidaadi tegevuse rahastamise nõudeid, rahastamise alast aruandlust ja avalikustamist ette nägevate erakonnaseaduse sätete rikkumise kõrvaldamiseks või käesoleva seaduse § 52² lõikes 2 nimetatud meetmete tagamiseks teha erakonnale, erakonna nimekirjas kandideerinud isikule, valimisliidule, valimisliidu nimekirjas kandideerinud isikule või üksikkandidaadile ettekirjutuse.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ettekirjutuse tegemise õigus on kuni kolme aasta jooksul teo toimepanemisest või tähtpäevaks kohustuse täitmata jätmisest.

(3) Ettekirjutusele kirjutab alla riigikontrolör või tema volitatud isik.

§ 52⁴. Sunniraha

Riigikontroll võib määrata käesoleva seaduse § 52³ lõikes 1 sätestatud ettekirjutuse täitmata jätmise korral sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras kuni 15 000 eurot.

§ 52⁵. Ettekirjutuse vaidlustamine

Kui erakond, erakonna nimekirjas kandideerinud isik, valimisliit, valimisliidu nimekirjas kandideerinud isik või üksikkandidaat leiab, et Riigikontrolli ettekirjutusega rikutakse tema õigusi, võib ta pöörduda kohtusse halduskohtumenetluse seadustikus ettenähtud korras.“.

§ 2. Erakonnaseaduse muutmine

Erakonnaseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seaduses asendatakse sõnad „erakondade rahastamise järelevalve komisjon“ ja „komisjon“ sõnaga „Riigikontroll“ vastavas käändes;

2) paragrahv 12⁶ lg 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Erakonna sidusorganisatsiooniks ei ole Euroopa tasandi poliitiline sihtasutus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse nr 1141/2014 mis käsitleb „Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste põhikirja ning rahastamist“ (ELT L 317, 4.11.2014, lk 1—27) mõistes.“;

3) paragrahvid 12¹⁰ kuni 12¹³ tunnistatakse kehtetuks.

§ 3. Maksukorralduse seaduse muutmine

Maksukorralduse seaduse § 29 punkt 32 tunnistatakse kehtetuks.

§ 4. Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse muutmine

Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 157² lõike 1 punktist 5 jäetakse välja sõnad „ja erakondade rahastamise järelevalve komisjoni“.

§ 5. Seaduse jõustumine

Seadus jõustub 2026. aasta 1. jaanuaril.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2025

Algatab Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon

18.03.2025

Martin Helme
Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsiooni esimees